

מארצנו"), והן ע"י הוספה בקיום המצוות באופן ד,"מצוה גוררת מצוה" - מבטלים את כללות ענין הגלות, חוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ואז באים כל בני"י לארצנו הקדושה - כפשוטה, ובארץ הקדוש גופא - לירושלים עיר הקדוש ולבית המקדש,, מקדש אדני כוננו ידיך", חוכים לקיום היעד עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל, ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות - במהרה בימינו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

* * *

כא. מאמר (כעין שיחה) ד"ה זאת אות הברית גו'.

* * *

כב. נהוג ללמד פסוק בפרשת השבוע עם פירוש רש"י, ובפרשתנו - ישנו פירוש רש"י שהוא,, מלא קושיות כרימון", ואעפ"כ, גם המפרשים שרגילים להתעכב ולבאר את דברי רש"י, אינם מתעכבים לבאר את דברי רש"י דלקמן.

על הפסוק,, ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה" (פרשתנו ז, יב) - מעתיק רש"י את התיבות,, ויהי הגשם על הארץ", ומפרש:,, ולהלן הוא אומר ויהי המבול, אלא כשהורידן הורידן ברחמים, שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה, וכשלא חזרו היו למבול".

וצריך להבין:

א) ידוע שרש"י מדייק להעתיק בפירושו רק את התיבות אותן מבאר בפירושו. ועפ"ז - מדוע מעתיק רש"י את התיבות,, על הארץ", הרי בפירושו מבאר רק את טעם השינוי מדוע כאן נאמר,, ויהי הגשם" ולהלן נאמר,, ויהי המבול", וא"כ, לשם מה מעתיק את התיבות,, (ויהי הגשם) על הארץ"?

ובפרט כאשר רואים שרש"י עצמו אינו מעתיק את התיבות,, על הארץ" כאשר מביא את הפסוק דלהלן -,, ולהלן הוא אומר ויהי המבול", שגם בפסוק זה נאמר,, ויהי המבול על הארץ", ואעפ"כ לא העתיק זאת רש"י בפירושו, ואפילו אינו מרמז זאת בתיבת,, וגו' - מאחר שאין זה נוגע לפירושו, וא"כ, מדוע ב,, דיבור המתחיל" מעתיק רש"י את התיבות,, (ויהי הגשם) על הארץ"?

ב) כאשר ישנה סתירה בין ב' פסוקים - אזי מתעוררת הקושיא כאשר מגיעים לפסוק השני. ועפ"ז - היות שקושיית רש"י היא מזה ש,,להלן הוא אומר כו' - הי' צריך להקשות זאת בפסוק דלהלן, ומה מקום להקשות בפסוק זה ממה ש,,להלן הוא אומר כו'?"

ג) לאידך גיסא - תיבת,, מבול" נאמרה כבר כמ"פ לפני הפסוק,, ויהי הגשם על הארץ", וא"כ, מדוע הקשה רש"י מזה ש,,להלן הוא אומר ויהי המבול", ולא מתיבת,, מבול" שנאמרה (כמ"פ) לפני?"

כלתי מוגה

זאת אומרת, שיש כאן קושיא בתוך קושיא: מדוע הקושיא היא מתיבת „מבול“ הכתובה „להלן“ דוקא, ולא מתיבת „מבול“ שנאמרה לפנ'ז; ואם הקושיא היא מהפסוק ד „להלן“ – מדוע הובאה קושיא זו כאן?!

(ד) רש"י מפרש ש„הורידן ברחמים, שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“, ולכאורה: „גשמי ברכה“ – מאן דכר שמי?! הרי בפסוק נאמר „ויהי הגשם“ סתם, וא"כ, מדוע מוסיף רש"י „גשמי ברכה“?!

בסגנון אחר: היות שישנה סתירה בין הפסוק „ויהי הגשם“ לפסוק „ויהי המבול“ ולכן מתרץ רש"י ש„הורידן ברחמים כו“ – מספיק לומר „שאם יחזרו יהיו גשם“ (כלשון הכתוב), ומנין לו לרש"י לחדש „שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“?!

(ה) מ"ש רש"י ש„הורידן ברחמים שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“, קאי (בפשטות) על כל הארבעים יום שעליהם נאמר „ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום גו“, ולכאורה: כיצד אפשר לומר שבמשך כל הארבעים יום היתה עדיין אפשרות „שאם יחזרו כו“ – הרי לאחר שיעברו מספר ימים לירידת המבול, כבר מתו כל בני האדם ע"י מי המבול, ואין שייך לומר בסוף הארבעים יום „אם יחזרו כו“?!

ובפרט שהטביעה במי המבול נחשבת לטביעה ב„מים שאין להם סוף“, היינו, לא כמו טביעה במים שיש להם סוף, שאז יש מקום לספק שמא נשאר עדיין בחיים עי"ז שעלה מצדם השני של המים, אלא כמו טביעה ב„מים שאין להם סוף“, שאז אין מקום לספק הנ"ל.

ואע"פ שהבן חמש למקרא עדיין לא למד דינים אלו – הרי הוא מבין בפשטות שלאחרי שיעברו מספר ימים לירידת המבול, כבר מתו כל בני האדם מפני מי המבול, וא"כ, בסוף הארבעים יום לא הי' כבר מי שיחזור בתשובה?!

(ו) כיצד אפשר לומר שבמשך כל הארבעים יום „הורידן ברחמים“ ועד שהיתה אפשרות שיהיו „גשמי ברכה“ – הרי לאחר הימים הראשונים הי' כבר „מבול“ בפועל (לא רק אפשרות למבול), וא"כ, כיצד אפשר לומר אז „הורידן ברחמים“, ועד שהיתה אפשרות שיהיו „גשמי ברכה“?!

(ז) יתירה מזו: להלן מפורש „ויהי המבול ארבעים יום“, היינו, שבמשך כל הארבעים יום (גם בתחלתן) ירד „מבול“, וא"כ, כיצד אפשר לומר שבאותם ארבעים יום (כמובן מהחשבון שבפירוש רש"י שגשמי המבול ירדו במשך ארבעים יום בלבד, ולא ב"פ מ' יום) הי' „מבול“, וכיחד עם זה – „גשם“ שבאפשרותו להיות „גשמי ברכה“?!

וכפי שיתבאר לקמן.

כג. בהערות אאמר"ר על הזהר דפרשתנו (לקוטי לוי"צ ע' ל') מביא מאמר הזהר (סח, א) „אמר ר' יהודה מאי הוה ל' למעבד וכו'“, ששם מדובר אדות המחלוקת דר' יהודה ור' יצחק בנוגע לנח – לזכותו או לחובתו כו'.

בלתי מוגה

[ועפ"ז יומתק מה שדובר לעיל שבשבת זו ישנם ג' ענינים: שבת שלאחרי שבת בראשית, שבת פ' נח, והשייכות דשבת לימי השבוע שלאחרי השבת (הימים דפ' לך לך) - כי בפ' נח כלולים גם הענינים דבראשית ולך לך, כנ"ל].

ובפ' לך לך (שכללותה - הליכה באופן דבל"ג) ישנו גם הענין דחידוש העולם ("בראשית"). כי מטרת ההליכה היא - לבוא "אל הארץ אשר אראך", היינו, אין הכוונה לצאת מן העולם לגמרי, כי אם "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", דקאי על הרגילות והרצונות כו' בטבע האדם, וההליכה היא "אל הארץ אשר אראך" - ל"אראך" הנמצאת במעמד ומצב נעלה ביותר. ולכן, הרי זה בדוגמת הענין דחידוש העולם - ההוראה דפ' בראשית.

ונוסף לזה: ע"י הליכה זו נפעל הענין ד"וואגדלה שמך והי' ברכה", שזהו בדוגמת הענין ד"בייחא" (שמחה ותענוג) - ההוראה דפ' נח.

כט. והנה, ג' הפרשיות בראשית נח ולך לך, הם הפרשיות הראשונות שבתורה, ולכן, ההוראה הנלמדת מתוכנם וסדרם של פרשיות אלו (ובפרט שבכל א' מהן כלולים ההוראות דשאר ב' הפרשיות, כנ"ל) שייכת לכל השנה כולה - היינו, שכללות העבודה במשך השנה כולה צריכה להיות באופן של חידוש ("בראשית"), מתוך שמחה ותענוג ("נח"), ובאופן של הליכה בל"ג ("לך לך").

ובפרט שג' הוראות אלו מודגשות ג"פ (כאמור לעיל שבכל א' מהפרשיות בראשית נח ולך לך מודגשות ג' הוראות הנ"ל) - שאז יש בהם התוקף המיוחד הנפעל ע"י "חזקה" (בתלתא זימני הוי חזקה").

ויש לקשר את הענין ד"לך לך" עם כללות ענין הגאולה - ע"פ המבואר במדרז"ל שהאותיות הכפולות (ובעניננו: האות כ"ף סופית דתיבת "לך") קשורות עם ענין הגאולה, ובפרט שתיבת "לך" הוכפלה ונאמרה ב"פ - "לך לך", וכללות ענין הכפל קשור עם ענין הגאולה.

ויה"ר שע"י הדיבור והלימוד בעניני הגאולה נזכה בקרוב ממש לגאולה כפשוטה בפועל ממש - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

* * *

ל. הביאור בפרש"י:

לכל לראש יש לבאר את הקושיא העיקרית - כיצד יתכן הקס"ד ד"אם יחזרו יהיו גשמי ברכה" במשך כל הארבעים יום, הן מצד זה שכל האנשים מתו כבר (ולא שייך שיחזרו), והן מצד זה שבפועל הי' כבר מבול (ולא גשמי ברכה).

והביאור בזה - מובן בפשטות מדברי רש"י בפסוקים שלפנ"ז (ולכן אין צורך שרש"י יפרש וידגיש זאת כאן):

בלתי מוגה

עה"פ, „אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום“ (פרשתנו ז, ד), מפרש רש"י: „כנגד יצירת הולד שקלקלו להטריח ליוצרים לצור צורת כו“, שיצירתו היא במשך ארבעים יום.

ומזה מבין הבן חמש למקרא שארבעים ימי המבול הם ענין אחד – בדוגמת ארבעים יום דיצירת הולד שהם ענין אחד (יצירת ולד אחד). כלומר: אין הכוונה שבכל יום הי' עונש נוסף (יום נוסף של מבול), כי אם עונש אחד הנמשך במשך ארבעים יום. ובלשון הרגצ'ובי: נקודה אחת.

ועפ"ז מובן שהפעולה דירידת מי המבול (ע"י הקב"ה) היתה בבת אחת, כלומר: הורדת „פעקל“ של מים (המכיל כמות של מ' יום).

וזהו מה שכותב רש"י ש, „הורידן ברחמים שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“ – היינו, שהורדת „נקודה אחת“ זו היתה „ברחמים“, באופן „שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“.

ועפ"ז מתורצות בפשטות הקושיות דלעיל (איך שייך שכל הארבעים יום תהי' אפשרות שיהיו „גשמי ברכה“) – כי: מכיון שב„נקודה“ לא שייך התחלקות, נמצא, שכל כמות המים ד, „ארבעים יום“ (גם המים שירדו בסוף המ' יום) הורידן הקב"ה באופן „שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“ – „ויהי הגשם גו' (הכמות של כל) ארבעים יום“. [אלא שזהו רק בנוגע למה ש, „הורידן“ באופן „שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה“, אבל מכיון שלא חזרו – „היו למבול“, במשך כל המ' יום (גם בתחלתו) – „ויהי המבול ארבעים יום“].

לא. הביאור בזה שרש"י מוסיף, „אם יחזרו יהיו גשמי ברכה“:

על הפסוק, „וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ“. טרם יצמח כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ ואדם אין גו' (בראשית ב, ה), מפרש רש"י: „ומה טעם לא המטיר, לפי שאדם אין לעבוד את האדמה, ואין מכיר בטובתן של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים“.

ומזה יודע הבן חמש למקרא שהגשמים ענינם – ברכה (גשמי ברכה), כי על ידם צומחים האילנות והדשאים כו', כלומר: על ידי הגשמים נמשכת ברכה בעולם. ולא זו בלבד שהגשמים הם ענין של ברכה, אלא יתירה מזו: ירידת הגשמים היא רק כאשר ישנו אדם ש, „מכיר בטובתן של גשמים“, ולכן, כל זמן ש, „אדם אין לעבוד את האדמה“ לא ירדו גשמים, לפי ש, „אין מכיר בטובתן של גשמים“.

ועפ"ז מובן שרש"י „גשמי ברכה“ – אין זו הוספה וחידוש ביחס ללשון הכתוב „ויהי הגשם“, כי אם פירוש וביאור הדבר, היינו, שהפירוש ד, „גשם“ הוא – „גשמי ברכה“.

וכפי שמצינו בכ"מ שרש"י מוסיף תיבה (או מספר תיבות) כדי לבאר ולפרש את פשטות הכתוב. ובפרט בנדו"ד שרש"י רוצה להדגיש את התוכן שבענין הגשם – „גשמי ברכה“ (היפך ענין המבול).

בלתי מוגה

לב. הביאור בזה שרש"י מעתיק מהכתוב גם את התיבות „על הארץ” – אע"פ שכוונתו לתרץ את הסתירה בין הפסוק „ויהי הגשם” לפסוק „ויהי המבול”:

הבן חמש למקרא יודע שע"י מעשה ופעולת האדם נקבע כיצד תהי' אופן הנהגתו של הקב"ה ביחס לאדם. וכפי שכבר למד בפ' בראשית (ד, ג ואילך) אודות החילוק שבין קין להבל – „וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה” – שטעם הדבר הוא לפי שהי' חילוק בהנהגתם של קין והבל: „ויבא קין מפרי האדמה”, „מן הגרוע”, ואילו הבל הביא „מבכורות צאנו ומחלביהן”. כלומר: הקב"ה מצדו מתייחס אל האדם באופן המתאים, וכמ"ש „מפי עליון לא תצא הרעות”, אבל היות שהנהגת קין היתה באופן בלתי רצוי, פעל הדבר ש„אל קין ואל מנחתו לא שעה”.

ועד"ז מוכן בנוגע לעניננו: התיבות „ויהי הגשם על הארץ” באות להדגיש שגם „על הארץ” הי' זה „גשם” ולא „מבול”. זאת אומרת: אין הכוונה שהקב"ה הוריד „גשם”, ורק „על הארץ” נשתנה ה„גשם” ונהפך ל„מבול” (מפני שלא חזרו בהם מהנהגתם הבלתי רצוי), אלא כמפורש בכתוב „ויהי הגשם על הארץ”, היינו, שגם „על הארץ” (לא רק בנוגע לירידה מלמעלה ע"י הקב"ה) הי' זה „גשם” ולא „מבול”.

ולכן מעתיק רש"י את התיבות „ויהי הגשם על הארץ” – כדי להדגיש את הסתירה שבין פסוק זה לפסוק „ויהי המבול”, מאחר שאי אפשר לתרץ שהקב"ה הוריד „גשם”, ו„על הארץ” נשתנה הגשם ל„מבול”, כמפורש בכתוב „ויהי הגשם על הארץ”.

לג. הביאור מדוע כותב רש"י „ולהלן הוא אומר ויהי המבול” – הרי הקושיא היא גם ממ"ש „מבול” בפסוקים שלפנ"ז:

כאשר לומדים את הפסוק „ויהי הגשם על הארץ” – מתעוררת מיד הקושיא: מדוע נאמר כאן „ויהי הגשם”, הרי בפסוקים שלפנ"ז נאמר „מבול”. ואין צורך להמתין עד שלומדים את הפסוק „ויהי המבול” דלהלן, כי תיבת „מבול” נאמרה כבר לפנ"ז. ולכן, מתעכב רש"י לבאר זאת בפסוק זה (מיד כאשר מתעוררת השאלה), ולא בפסוק דלהלן.

ואעפ"כ מביא רש"י גם את הפסוק „ויהי המבול” דלהלן – כדי להוסיף ולחזק את הקושיא עוד יותר:

כאשר לומדים את הפסוק „ויהי הגשם על הארץ” (קודם שמגיעים לפסוק „ויהי המבול” דלהלן) – יתכן לומר שטעם השינוי מתיבת „מבול” שלפנ"ז לתיבת „גשם” הוא, לפי שלכתחילה הי' צריך אמנם להיות „מבול”, אבל אח"כ נשתנה הדבר (לפי שחזרו בתשובה, וכיו"ב) ובפועל הי' „גשם” (ולא „מבול”). ולכן כותב רש"י „ולהלן הוא אומר ויהי המבול”, היינו, שגם לאחר הפסוק „ויהי הגשם” נאמר „ויהי המבול”, וא"כ, כדאי שגם בפועל הי' „מבול”.

בלתי מוגה

ועפ"ז מתחזקת הקושיא ביותר: מאחר שבתחילת הענין נאמר „מבול“, ובסיום הענין גם נאמר „מבול“ – מדוע נאמר באמצע הענין „ויהי הגשם“. ולכן מוסיף רש"י „ולהלן הוא אומר ויהי המבול“.

לד. הביאור בנוגע להערות אאמו"ר

בנוגע לזהירות שלא להוציא דבר מגונה מפיו, כפי שלמדים מזה ש„עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו“ – ידועה השאלה ששואלים בחדרים ובישיבות: הרי מצינו בתורה כמ"פ שנאמר הלשון „טמא“ וכי"ב (ולא רק „הבהמה אשר איננה טהורה“)? והביאור בזה: כאשר צריכים לומר דין הנוגע למעשה בפועל, יש לדייק ולומר את הדבר באופן ברור ומוחלט (כדי שלא יבוא לידי טעות, וכי"ב), ולכן אומרים שדבר זה הוא אסור או טמא וכי"ב. משא"כ כאשר מדובר אדות סיפור וכי"ב (שאנו נוגע למעשה בפועל), אזי צריכים לדבר בלשון נקי, ולהזהר שלא להוציא מפיו דבר מגונה.

[ואע"פ שגם סיפור בתורה הוא הוראה – הרי בנוגע לתוכן ההוראה דסיפור זה אין צורך לומר זאת בלשון מגונה דוקא. ואדרבה: כאשר אומרים זאת בלשון נקי דוקא, הנה נוסף על ההוראה הנלמדת מתוכן הסיפור, נלמדת הוראה נוספת – שצריכים לדבר בלשון נקי].

ועד"ז מובן בנוגע לעניננו: כאשר ישנו ענין בלתי רצוי (חובה או גנאי) בהנהגתו של נח – אי אפשר להעלים זאת ולדבר רק אדות השבח כו'. מאחר שזהו ענין שנוגע למעשה בפועל – להזהיר שלא להתנהג כן, ולכן, אין ברירה אלא לומר שישנו ענין של גנאי שצריכים להזהר לא להתנהג כן.

אבל עדיין אינו מובן – בנוגע ללימוד דפנימיות התורה (זהר): מאחר שבפנימיות התורה מודגש הפנימיות שבכל דבר, והפנימיות היא בודאי באופן טוב כו' – כיצד יתכן שישאר ענין שהוא חובתו (או גנאי) של נח?

ולכן, יש לומר שעצם הענין שמהפכים בחובתו של נח הרי זה לטובתו של נח, ונח עצמו רוצה שיהפכו בחובתו, כדלקמן.

לה. והביאור בזה:

מבואר בזהר שהחילוק בין משה לנח הוא – שמשה „בעא רחמין עלייהו ואתער רחמי על עלמא“, משא"כ נח „לא בעא רחמין על עלמא ואתאכידו, ובגין כך אקרן מי המבול על שמי' כו'“.

ואע"פ שמבואר בזהר ש„משה לא תלה מלה בזכותי אלא בזכות אבהן קדמאי (כמ"ש „זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך גו'“), אבל נח לא הוה לי' במאן דיתלי בזכותא כמשה“, ולכן „מאי הוה לי' למעבד כו'“ (כדברי ר' יהודה) – אעפ"כ, ה' צריך לנסות לבקש רחמים בזכות עצמו, וכדברי ר' יצחק: „ועם כל דא, כיון דאמר לי' קב"ה והקימותי את בריתי אתך, הוה לי' למבעי רחמי עלייהו“.

בלתי מוגה

ועד"ז מוכן בנוגע לעבודת כאו"א מישראל - שצריכים להשתדל בהפצת התורה והיהדות אצל כל בנ"י, וכן להשתדל לפעול על אומות העולם שיקיימו את זו המצוות דב"נ, כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספ"ח) ש"ז, צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופ את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח."

ומובן שאין להתפעל כלל מאלו המלעיגים, רחמנא ליצלן, על ענין זה - פס"ד הרמב"ם, ואין להכנס עמהם בדין דברים כו' (חסר קצת), כי - „אנן פעלי דיממא אנן", תפקידנו הוא לעסוק בעניני אור וקדושה, ואין לנו אלא הוראת רבותינו נשיאנו לעסוק בהפצת היהדות והמעיינות חוצה, ולהפיץ אלקות בעולם כולו.

וע"י כללות העבודה והפצת התורה והיהדות, ובמיוחד - הפצת המעיינות דתורת החסידות באופן ד"יפוצו מעינותיך חוצה" [כמובן בפשטות שכל הענינים דתורת הבעש"ט, תורת החסידות, הם קיימים ונצחיים לעולם - ככל עניני התורה הנצחית, שלא תהא מוחלפת ח"ו, וכשם שעשרת הדברות הם נצחיים לעולם, כמו כן כל עניני תורת הבעש"ט ותורת החסידות הם נצחיים לעולם] - זוכים בקרוב ממש לביאת משיח צדקנו, קא אתי מר דא מלכא משיחא, במהרה בימינו ממש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן „לכתחילה אריבער".

* * *

לח. הביאור ב„יינה של תורה" שבפירוש רש"י:

תיבת „מבול" היא - מ' בול. וכמארז"ל (יל"ש מלכים רמז קפד) עה"פ „ירח בול" (מ"א ו, לח): „מהו בירח בול, בירח מבול חסר מ', כנגד ארבעים יום (הקשורים עם המבול), שאע"פ שנשבע הקב"ה כי מי נח זאת לי, אעפ"כ, מ' יום בכל שנה היו אותם הימים עושים רושם בעולם, עד שעמד שלמה ובנה את בית המקדש, ופסקו אותם מ' יום, לפיכך כתיב חסר מ', כנגד ארבעים יום שפסקו".

והנה, תיבת „בול" כשלעצמה (בלי המ') מורה על ענין טוב, כמבואר בילקוט (לפנ"ז): „מהו בירח בול, בירח שהארץ עושה כולין כולין", שענין זה קשור עם התחלת ירידת הגשמים - „גשמי ברכה", ולכן זוהי גם תקופת ה„זרע" - כמובא בפרש"י (פרשתנו ח, כב), „שנינו חצי תשרי ומרחשון וחצי כסלו - זרע".

זאת אומרת: כאשר ה„בול" הי' בתוספת מ' בתחלתו („מבול") - הי' זה ענין בלתי רצוי, ועד שבכל שנה היו „ערשים רושם בעולם". אבל לאחר שפסק המ', ונשאר רק ה„בול" - נעשה זה דבר טוב, ענין השייך ל„גשמי ברכה" (כנ"ל).

וזהו מה שמרמז רש"י במ"ש „הורידן ברחמים שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה" - כי הפנימיות ד„מבול" היא ה„בול", „גשמי ברכה", וכשנבנה ביהמ"ק נתגלה הפנימיות.

בלתי מוגה

לט. ויש להוסיף בזה – שכשם שה"בול" ד"מבול" הו"ע טוב בפנימיותו (אלא שזה נתגלה אח"כ), כמו כן הוא בנוגע למ"ד, "מבול", שבפנימיותו הו"ע טוב ונעלה.

וכמוכן גודל העילוי דאות מ"ם – בהיותה הר"ת דכמה ענינים חשוכים ונעלים, ולדוגמא: תיבת "מלך", וכיו"ב. ונוסף לזה: אות מ"ם קשורה עם ספירת הבינה – "בן ארבעים לבינה", ועוד

זאת אומרת: ב"מבול" הי' ענין זה בהעלם, אבל סוכ"ס יתגלה הטוב והפנימיות של המ' (נוסף על ה"בול"), היינו, שגם המ' ד"מבול" יהפך לטוב.

וע"ד המבואר בכ"מ שבאות מ"ם מרמוזו הן ענין הגלות והן ענין הגאולה: מ' פתוחה מרמז על ענין הגלות, ולכן, האות מ' שבפסוק (נחמ' ב, יג), "בחומות ירושלים אשר המ פרוצים", עם היותה בסוף התיבה היא מ' פתוחה, כי בפסוק הנ"ל מדובר אדות פרצת חומות ירושלים, שזהו כללות ענין הגלות; ומ"ם סתומה מרמז על ענין הגאולה, ולכן, האות מ"ם שבפסוק (ישעי' ט, ו) "לסרבה המשרה ולשלום אין קץ", עם היותה באמצע התיבה היא מ"ם סתומה, כי בפסוק הנ"ל מדובר אדות זמן הגאולה. ולכן, צריכים להפוך את המ' פתוחה דגלות למ"ם סתומה דגאולה.

ויתירה מזו: מכיון שגם אז היתה הפנימיות ענין טוב (אלא שזה מתגלה אח"כ) – לכן, מצינו את הענין דמ"ם סתומה גם בזמן ההוא, כמבואר בדרושי אדמו"ר מהר"ש בענין תיבת נח וסוכה, ששניהם בצורת מ"ם סתומה [ושניהם קשורים עם ספירת הבינה, עד לפנימיות בינה כו'], ענין הגאולה.

וזהו גם מה שע"י המבול דוקא נעשה ענין ה"קשת" (ראה במאמר בארוכה) – כי כללות ענין ה"קשת" קשור עם הגאולה העתידה לבוא בביאת משיח צדקנו, כפי שהובא לעיל (במאמר) מ"ש בזהר (ח"א עב, ב), "יתחזי האי קשת בעלמא מתקשטא בגוונין נהירין . . כדין צפי לי' למשיח".

[ומובן, שענין הצפי' (צפי לי' למשיח) הוא באופן נעלה יותר מאשר תקוה סתם, זאת אומרת: נוסף על זה ש"לישועתך קוינו כל היום", ישנו גם ענין של צפי' – "צפי לי' למשיח".

וכמדובר כמ"פ שגם לאחר שאומרים בתפלת שחרית, "כי לישועתך קוינו כל היום", חוזרים ואומרים זאת שנית בתפלת מנחה, וכן הלאה – כי: נוסף על הפירוש הפשוט שבדבר, שגם כאשר משיח צדקנו לא בא מיד לאחר תפלת שחרית, לא נחלש ח"ו הענין ד"לישועתך קוינו כל היום" – ישנו בזה גם הפירוש שאמירת "לישועתך קוינו כו'" בתפלה הבאה היא באופן נעלה יותר, מאחר שישנם כו"כ דרגות בדבר. וע"ד החילוק שבין תקוה לצפי'.

מ. ויה"ר שע"י ההתעסקות בלימוד הענינים הקשורים עם הגאולה העתידה – כמדובר לעיל אדות המבואר בדרושי אדמו"ר מהר"ש בענין תיבת נח ובענין הקשת הקשורים עם ענין הגאולה – נזכה בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו.

בלתי מוגה

זאת אומרת: נוסף על כללות הענין ד', כל העוסק בתורת כו' כאילו הקריב כו', וכמבואר במדרז"ל שע"י העסק והלימוד אודות בנין הבית,, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בכנין הבית,, ועד שע"ז אין בנין ביתי בטל, ומזה מובן שכן הוא גם בנוגע ללימוד הענינים הקשורים עם הגאולה בביאת משיח צדקנו - הנה נוסף לזה זוכים לביאת משיח צדקנו בפועל ממש. וכפי שאמר אדמו"ר מהר"ש לאדמו"ר הצ"צ - שצריכים וזקוקים לביאת משיח כפשוטו.

ויה"ר שנזכה לזה בקרוב ממש,, נאר,, ובאופן ד', אחישנה,, ארו עם ענני שמיא,, וכל זה - כפשוטו ממש, ובפרט כאשר מקשרים זאת עם פירוש רש"י - פשוטו של מקרא, ובפשטות: כל בני יוצאים מהגלות, וכמ"ש,, ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל,, וכפי שמביא רש"י בפירושו על התורה (נצבים ל, ג) שהקב"ה,, אוחז בידיו ממש,, ובאים יחד עם משיח צדקנו לארצנו הקדושה - בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש - נאר - ממש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן,, ווי וואנט משיח נאר,,,, ניעט ניעט ניקאורא,, ואח"כ צוה לנגן ניגון דשמח"ת.

הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

לאחרי תפלת מנחה התחיל לנגן שיבנה בית המקדש במהרה בימינו.

